

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АВТОМОБІЛЬНИХ ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ

Щорічно обсяг вантажних перевезень в Україні збільшується. Основними видами транспорту в Україні є залізничний, автомобільний, морський, річковий, повітряний та трубопровідний.

У структурі вантажних перевезень автомобільні займають друге місце станом на 2013 рік і становлять 24,2 %, Це обумовлено високою мобільністю даного виду транспорту, швидкістю доставки та збереженням вантажу.

Варто проаналізувати динаміку автомобільних вантажоперевезень за 2005-2013 роки. У 2005 році даним видом транспорту було перевезено 126,5 млн. т вантажів. У 2013 році даний показник збільшився на 45,1 % у порівнянні з 2005 роком і становив 183,5 млн. т.

Таблиця 1

Динаміка автомобільних вантажоперевезень за 2005-2013 рр. [2]

	Роки								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Перевезено вантажів, млн. т	126,5	154,8	169,7	186,6	140,0	158,2	178,3	179,0	183,5
У % до перевезень всіма видами транспорту	15,6	18,0	18,8	20,9	20,1	20,9	22,0	23,2	24,2

Основні вантажі, що перевозяться автодорогами – це продуктивні і промислові товари, сировина, паливо, будівельні товари і сільськогосподарська продукція.

Від загального обсягу міжнародних перевезень 43% експорту, 36% імпорту та 21% транзиту здійснюються по автодорогах.

Основні міжнародні вантажопотоки Україна здійснює з наступними країнами: з Російською Федерацією (20%), Польщею (15%), Німеччиною (8%), Молдовою (5%), Італією, Китаєм, Туреччиною, Угорщиною, Білоруссю (по 4%) та інші [1].

На даному етапі найбільш перспективними напрямками розвитку вантажопотоків в Україні є Польща, Німеччина та інші країни ЄС. Однак для розвитку даних перевезень існує низка перешкод.

Українські транспортні засоби повинні працювати відповідно до встановлених стандартів, що діють в країнах ЄС [1].

Проаналізувавши ринок вантажоперевезень в Україні виокремлено наступні проблеми:

1. Невідповідність екологічним стандартам.

Більшість машин відносяться до категорій Євро II і III (відповідність екологічним категоріям), для яких існують певні обмеження щодо пересування Європою. Лише близько 6,5 % вантажних авто відносяться до вищих категорій IV і V.

2. Застарілий транспорт та невідповідність вимогам ринку щодо вантажності, конструкції, видів та витрат палива.

Структура парку вантажних автомобілів за вантажністю виглядає наступним чином: менше 1,5 тонни – 17% у парку; 1,5-4,99 тонн – 42%; 5-6,99 тонн – 18%; 7-9,99 тонн – 11%; 10-14,99 – 9%, 15 і більше тонн – 3%. Використання автомобілів з більшою вантажністю дозволить перевозити декілька видів товарів одночасно.

Основними видами палива, що використовують українські авто вантажівки є бензин (62%), дизельне паливо (33%), стиснений газ (2%), зріджений газ (1%), інші (2%) [1].

3. Стан доріг в Україні.

Мережа автомобільних шляхів загального користування станом на 2012 рік становила 169,69 тис. км, з них з твердим покриттям – 166,1 тис. км [2]. Багато автомобільних шляхів проходять через населені пункти, що не відповідає вимогам до міжнародних транспортних коридорів і призводить до обмеження швидкості руху. В Україні більше 33% внутрішніх доріг не відповідають вимогам ЄС до осьової навантаги і майже вдвічі нижче вимог до шорсткості.

4. Складність впровадження інноваційного управління в сфері автомобільних вантажоперевезень.

Для автомобільних вантажоперевезень в Україні характерними є неефективне оновлення

нормативно-правової бази для даного виду перевезень, відсутність вдосконалення існуючих та запровадження нових технологій.

5. Складні умови та перепони для розвитку галузі, а саме перешкоди для інвестування в галузь, нераціональне використання державних коштів та невелика кількість державних програм у даній сфері. Тарифна політика України в галузі транспорту є неефективною та вимагає реформування.

6. Нерозвиненість інтермодальних перевезень (змішані перевезення щонайменше двома видами транспорту).

7. Ускладнена система митного огляду та контролю, що спричиняє застій на кордонах та псування товарів, що перевозяться.

Наявність вищенаведених перешкод потребує визначення цілого комплексу заходів щодо покращення сфери автомобільних вантажоперевезень, а саме:

1. Раціональне використання геополітичного положення України для збільшення міжнародних транзитних вантажопотоків.

2. Посилення державної підтримки транспортної галузі та створення привабливих прозорих умов для залучення інвестицій.

3. Спрощення процедур митного контролю та впорядкування процесу переміщення вантажів через кордон.

4. Оновлення нормативно-правової бази, що регулює даний вид перевезень.

5. Впровадження інновацій у сферу управління, що включали б в себе розробку нових маршрутів та оптимальних графіків руху для перевізників.

6. Оновлення парку вантажних автомобілів, а також перехід авто на дизельне паливо для відповідності стандартам ЄС.

На даний час сфера автомобільних вантажоперевезень України, як і загалом транспортна система потребує докорінних змін, які стосуватимуться не лише оновлення транспорту, а й змін у нормативно-правовій базі, тарифній політиці та сфері управління. Розвиток даної галузі є важливим для України, він забезпечить стабільну і ефективну роботу транспорту, надасть можливість збільшити обсяг транзитних перевезень та розширити зовнішньоекономічні зв'язки.

1. Підтримка інтеграції України до транс-європейської транспортної мережі ТЕМ-Т. РК4. Автомобільний транспорт. Заключний звіт 4.1. / Міністерство транспорту та зв'язку України. – К.:2010. – 60 с. 2. Транспорт і зв'язок [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу: ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/tiz.htm 3. Інформаційно-довідкові матеріали з питань співробітництва між Україною та ЄС у сфері транспорту [Електронний ресурс] / Міністерство інфраструктури України. – Режим доступу: mti.gov.ua/uk/integration/113.html 4. Клименко Л.П. Системи технологій [підручник] / Клименко Л.П., Соловійов С.М., Норд Г.Л. - Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 600 с. 5. Концепція розвитку транспортно-дорожнього комплексу (ТДК) України до 2015 року і подальший період [Електронний ресурс] / Український транспортний союз. – Режим доступу: uts.in.ua/ua/kontseptsiya_rozvytku_transportnodorozhnogo_kompleksu_tdk_ukrayiny_do_2015_roku_i_podalshyj_period.html